

Ympäristöministeriö**PL 35****00023 Valtioneuvosto**

kirjaamo@ym.fi

LAUSUNNON AIHE

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi rakennusten paloturvallisuudesta; 13.12.2016; YM1/6211/2016.

LAUSUNNON TAUSTAA

Ympäristöministeriö on pyytänyt 13.12.2016 lausuntoa luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakennusten paloturvallisuudesta.

Rakentamista koskevat asetukset uudistetaan vuoteen 2018 mennessä vuonna 2013 voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen mukaisesti. Uusi asetusta olisi osa Suomen Rakentamismääräyskokoelman kokonaisuudistusta. Tämän uudistuksen keskeisenä tavoitteena on esitetty rakentamista koskevan sääntelyn selkeys sekä sen soveltamisen yhtenäisyys ja ennakoitavuus. Uudistuksen yhteydessä sääntelyä on esitetty myös vähennettävän.

Säädösten sujuvoittaminen eli norminpurku on yksi hallituksen kärkihankkeista. Tämän norminpurkuhankkeen tavoitteeksi on esitetty helpottaa yritysten toimintaa ja kansalaisten arkea sääntelyä keventämällä ja uudistamalla. Tällä tuettaisiin Suomen kasvua, vahvistetaan kilpailukykyä ja edistetään digitalisaatiota.

LAUSUNTOTIIVISTELMÄ

Rakennuksen paloturvallisuussäännösten muutos on kokonaisuutena hyvä ja oikeansuuntainen. Asetukseen liittyvässä muistiossa ei ole kuitenkaan avattu kaikilta osin asetukseen ja ohjeeseen tehtyjä muutoksia, eikä niiden syitä ja taustalla olevia tavoitteita voimassa olevaan Suomen rakentamismääräyskokoelman osan E1 mukaisiin määräyksiin verrattuna. Toisaalta muistio käsittää paljon ohjemuotoista tai asetusta tulkitsevaa tekstiä. Tarkoituksena lienee, että ne tulevat kirjatuksi asetusta koskevaan ohjeeseen? Ohje tulisi siten sisältämään paljon ohjeistusta, joka tukisi soveltamisen yhtenäisyyttä ja ennakoitavuutta. Lausunnon antamisen kannalta tilanne on kuitenkin hieman epämääräinen, kun ei ole tiedossa, mitkä asiat julkaistaan ohjeessa rakennuksen paloturvallisuudesta ja miltä osina vaatimuksia ja muutoksia perustellaan perustelumuistiossa.

Voimassa olevassa Suomen rakentamismääräyskokoelman osien E1, E2 ja E4 ohjeita on osittain nostettu asetustasolle. Tämä selkeyttää ja yhtenäistää soveltamista sekä parantaa ennakoitavuutta, mutta toisaalta lisää sääntelyä. Tuleva rakennuksen paloturvallisuutta koskeva ohje näyttäisi kuitenkin olevan edelleen merkittävässä asemassa soveltamisen yhtenäistämisen kannalta.

Asetuksen pykälissä on kirjoitettu suunnittelijoille kuuluvista tehtävistä. Pääsuunnittelijan, rakennussuunnittelijan ja erityissuunnittelijan tehtävät on annettu maankäyttö- ja rakennuslaissa. Pääsuunnittelijan osalta tehtäviä on annettu myös valtioneuvoston asetuksessa. Muilta osin

maankäyttö- ja rakennuslaissa ei ole annettu asetuksenanto-oikeutta. Onko muissa säännöksissä annettujen suunnittelijoiden tehtävien toistaminen tässä asetuksessa tarpeen tai mahdollistakaan, kun ei ole asetuksenanto-oikeutta? Muissa säännöksissä kirjatut tehtävät on joka tapauksessa hyvä avata tarkemmin asetusta koskevassa ohjeessa.

Asetusluonnoksessa on annettu mahdollisuus oletettuun palonkehitykseen perustuvaan mitoitukseen (P0 –paloluokka). Selkeitä vaatimuksia P0 –paloluokalle ei ole esitetty kantavien rakenteiden mitoitusta lukuun ottamatta. Asetusluonnos ja perustelumistio antavat suunnittelijoille vapaat suunnitteluvaltuudet. Tulkinnat mahdollisista ratkaisuisista voivat olla vaihtelevat. Paloturvallisuussuunnittelutehtävien vaativuusluokille ja suunnittelijoiden kelpoisuudelle ei ole virallista ohjeistusta. Eri rakennusvalvontojen mahdollisuudet vastata vaadittavaan asiantuntemuksen tasoon vaihtelevat merkittävästi. Toisaalta, jos suunnittelija esittää jotkut hyväksymiskriteerit, mutta rakennusvalvonta ei niitä hyväksy, voi rakennusvalvonta perustella vain yleisillä maankäyttö- ja rakennuslaissa esitetyillä olennaisilla teknisillä vaatimuksilla, kun muita tarkempia rajoja ei ole esitetty. Säännösten soveltamisen selkeyttämiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä ennakoitavuuden parantamiseksi asetetut tavoitteet eivät tältä osin täytyisi. Oletettuun palonkehitykseen perustuva suunnittelu on edelleen perusteltua, mutta säännösten kokonaisuudistuksen tavoitteiden ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävän kannalta nyt esitetty malli on epäselvä ja sitä tulisi kehittää. Tähän liittyvää pohdintaa on esitetty enemmän alla yksityiskohtaisissa kommentteissa.

Suomen Rakentamismääräyskokoelman kokonaisuudistuksen keskeisenä tavoitteena on esitetty rakentamista koskevan sääntelyn selkeys. Jotta tavoite toteutuisi, tulisi eri säännöksissä käyttää yhtenäistä rakennusluokitusta. Voisiko rakennuksen käyttötarkoituksen avata tilastokeskuksen rakennusluokituksen kautta?

3-4 krs kaupunkipientalon luokkavaatimukset ovat korkeat. Voisiko antaa lievennysmahdollisuuksia esimerkiksi rinneratkaisuissa tai rakenteellisesti toteutetuissa ratkaisuisissa, joissa on uloskäytävä suoraan maanpinnalle tai vastaavalle sisäänkäyntitasolle useammassa kerroksessa? Rinneratkaisuissa ja parvia tai ullakkoratkaisuja sisältävissä tapauksissa syntyy helposti erilaisia käytäntöjä, jotka eivät toteuta tavoitteita soveltamisen yhtenäistämisen ja ennakoitavuuden osalta. Nämä erilaiset tapaukset olisi hyvä avata joka tapauksessa avata myös ohjeessa.

P3 –paloluokan 2 -kerroksiset kerrostalot poikkeavat turvallisuustasoltaan muusta P3 –paloluokan rakentamisesta. Onko harkittu säännösmuutosta siten, että kerrostalot eivät olisi mahdollisia P3 –paloluokassa? Tämä edistäisi sääntelyn selkeyttämistä ja soveltamisen yhtenäistämistä.

Liedet sytyttävät merkittävän osan rakennuspaloista. Nykyään on käytettävissä myös paloturvallisia induktioliisiä. Olisi perusteltua ohjata vahvemmin jo asetuksella paloturvallisten liesien käyttämiseen.

Hyvänä muutoksena voi mainita erityisesti yli 2- kerroksisen rakennuksen maksimikerroslukumäärän poistaminen taulukkomitoinnista ja sallitun korkeuden nosto 26 metristä 28 metriin, joka selkeyttää ”noin 8 –kerroksisten” rakennusten suunnittelua ja vaatimuksia.

YKSITYISKOHTAISET KOMMENTIT

Asetus liittyy erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain pykälään 117 b § ([21.12.2012/958](#))

Paloturvallisuus:

”Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla paloturvalliseksi. Palon syttymisen vaaraa on rajoitettava. Rakennuksen kantavien rakenteiden on oltava sellaiset, että ne palon sattuessa kestävät vähimmäisajan ottaen huomioon rakennuksen sortuminen, poistumisen turvaaminen, pelastustoiminta ja palon hallintaan saaminen. Palon ja savun kehittymistä ja leviämistä rakennuksessa sekä palon leviämistä lähistöllä oleviin rakennuksiin on pystyttävä rajoittamaan. Rakennuksen rakentamisessa on käytettävä paloturvallisuuden kannalta soveltuvia rakennustuotteita ja teknisiä laitteistoja.

Rakennuksen on oltava sellainen, että siinä olevat voivat palon sattuessa pelastautua tai heidät voidaan pelastaa. Pelastushenkilöstön turvallisuus on rakentamisessa otettava huomioon. Lupaviranomainen voi edellyttää laadittavaksi turvallisuus selvityksen poistumisturvallisuuden kannalta erittäin vaativasta kohteesta.---”

sekä maankäyttö- ja rakennuslain pykälään 117 §, Rakentamiselle asetettavat vaatimukset:

”---Korjaus- ja muutostyössä tulee ottaa huomioon rakennuksen ominaisuudet ja erityispiirteet sekä rakennuksen soveltuvuus aiottuun käyttöön. Muutosten johdosta rakennuksen käyttäjien turvallisuus ei saa vaarantua eivätkä heidän terveydelliset olonsa heikentyä.---”

1 § Soveltamisala

Muistiossa on todettu: *”Rakennuksen laajennus ei yleensä edellytä muutoksia olemassa olevaan rakennuksen osaan, mikäli olemassa olevan osan turvallisuustaso pysyy sen voimassa olevan luvan mukaisena ja rakennuksen tai sen palo-osaston kokoon liittyvät rajoitukset eivät ylitä.”*

Perustelumuistiossa ei ole avattu miten asetusta sovelletaan rakennuksen kerrosalaan laskettavaa tilaa lisättäessä. Soveltamisen yhtenäistämiseksi rakennuksen laajentamiseen ja rakennuksen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen liittyvää soveltamiskäytäntöä voisi avata myös asetuksessa.

Korjaus- ja muutostyön osalta on hyvä, että on painotettu nimenomaan henkilöturvallisuuden vaarantumista, ei mahdollisten palovahinkojen taloudellisia vaikutuksia (kuten myös MRL 117 § on linjannut). Korjaus- ja muutostöiden osalta ei ole erikseen mainittu rajoittavana tekijänä rakennuksen ominaisuuksia ja erityispiirteitä, eikä mahdollista historiallista tai arkkitehtonista arvoa; onko tätä tarpeen mainita?

2 § Määritelmät

”16) palolta ja savulta suojatulla uloskäytävällä osastoitua uloskäytävää, johon on yhteys ainoastaan kerrostasolla olevan osastoidun tilan ja tästä edelleen parvekkeen tai muun ulkoilmaan avoimen tilan kautta siten, että palon ja savukaasujen pääsy uloskäytävään estyy;
”17) palolta suojatulla uloskäytävällä osastoitua uloskäytävää, johon on yhteys ainoastaan kerrostasolla olevan osastoidun tilan kautta;”

Tämä määritelmän osalta on tulkintaeroavaisuuksia; toiset katsovat, että kerrostasolla oleva osastoitu tila voi olla kerrostason käytävätila, johon asuinhuoneiston ovet avautuvat ja, josta myös porrashuoneet ja muut tilat on erilleen osastoitu. Toiset edellyttävät tämän lisäksi erillisen osastoidun "sulkutilan", jonka kautta kuljetaan. Ensiksi mainittu toteuttaa paremmin normipurun tavoitteita sääntelyn keventämiseksi, on käytännöllisempi ja lienee myös riittävä. Tämä olisi hyvä tarkentaa asetuksessa tai paloturvallisuutta koskevassa ohjeessa säännösten kokonaisuudistuksen tavoitteiden saavuttamiseksi, soveltamisen selkeyttämiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä ennakoitavuuden parantamiseksi.

3 § Paloturvallisuutta koskevien olennaisten teknisten vaatimusten täyttymisen osoittaminen

Ensimmäisessä momentissa on kirjoitettu suunnittelijoille kuuluvista tehtävistä. Pääsuunnittelijan, rakennussuunnittelijan ja erityissuunnittelijan tehtävät on annettu maankäyttö- ja rakennuslaissa. Pääsuunnittelijan osalta tehtäviä on annettu myös valtioneuvoston asetuksessa. Muilta osin maankäyttö- ja rakennuslaissa ei ole annettu asetuksenanto-oikeutta. Onko muissa säännöksissä annettujen suunnittelijoiden tehtävien toistaminen tässä asetuksessa tarpeen tai mahdollistakaan, kun ei ole asetuksenanto-oikeutta? Muissa säännöksissä kirjatut tehtävät on joka tapauksessa hyvä avata tarkemmin asetusta koskevassa ohjeessa.

ASETUSLUONNOS: "--- Paloturvallisuusvaatimukset täytyvät myös, jos rakennus suunnitellaan ja rakennetaan perustuen oletettuun palonkehitykseen, joka kattaa kyseisessä rakennuksessa todennäköisesti esiintyvät tilanteet. Vaatimuksen täytyminen on todennettava tapauskohtaisesti ottaen huomioon rakennuksen ominaisuudet ja käyttö. Oletettuun palonkehitykseen perustuvassa suunnittelussa on käytettävä menetelmiä, joiden kelpoisuus on osoitettu. Suunnittelun perusteet, käytetyt mallit ja saadut tulokset on esitettävä rakennuslupamenettelyn yhteydessä.---"

PERUSTELUMUISTIO: "---9) hyväksymiskriteerit ja saatujen tulosten vertailu niihin sekä---"

Asetusluonnoksessa on annettu mahdollisuus oletettuun palonkehitykseen perustuvaan mitoitukseen (P0 –paloluokka). Selkeitä vaatimuksia P0 –paloluokalle ei ole esitetty kantavien rakenteiden mitoitusta lukuun ottamatta. Asetusluonnos ja perustelumuistio antavat suunnittelijoille vapaat suunnitteluvaltuudet. Tulkinnat mahdollisista ratkaisuista voivat olla vaihtelevat. Paloturvallisuussuunnittelutehtävien vaativuusluokille ja suunnittelijoiden kelpoisuudelle ei ole virallista ohjeistusta. Eri rakennusvalvontojen mahdollisuudet vastata vaadittavaan asiantuntemuksen tasoon vaihtelevat merkittävästi. Toisaalta, jos suunnittelija esittää jotkut hyväksymiskriteerit, mutta rakennusvalvonta ei niitä hyväksy, voi rakennusvalvonta perustella vain yleisillä maankäyttö- ja rakennuslaissa esitetyillä olennaisilla teknisillä vaatimuksilla, kun muita tarkempia rajoja ei ole esitetty. Säännösten soveltamisen selkeyttämiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä ennakoitavuuden parantamiseksi asetetut tavoitteet eivät tältä osin täytyisi. Oletettuun palonkehitykseen perustuva suunnittelu on edelleen perusteltua, mutta säännösten kokonaisuudistuksen tavoitteiden ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävän kannalta nyt esitetty malli on epäselvä ja sitä tulisi kehittää.

Olisiko mahdollista, että pelkästään taulukkomitoitukseen liittyvät paloluokat olisivat P1, P2 ja P3 ja, mikäli käytetään oletettuun palonkehitykseen perustuvaa mitoitusta, osin tai kokonaan, paloluokat olisivat alaviitteellä 0, eli paloluokat P1₀, P2₀ ja P3₀? Oletettuun palonkehitykseen perustuvassa (0-alaviite) suunnittelussa hyväksymiskriteerit esitettäisiin vertailuna kyseisen taulukkomitoituksen mukaiseen vaatimukseen, ja esitettäisiin perusteet, joilla paloturvallisuuden vaatimustaso täyttyy vaikka kyseinen taulukkomitoitusarvo ei täytyisikään. Tavoitteena olisi, että paloluokkamerkinästä tiedettäisiin minkä vaatavuustason rakennus täyttää, P1₀ vastaisi vaatavuustasoltaan paloluokkaa P1, jne.

4 § Rakennusten paloluokitus

"--- Paloluokkaa P0 on käytettävä, kun rakennus suunnitellaan osin tai kokonaan käyttäen oletettuun palonkehitykseen perustuvaa menettelyä.

Rakennuksen eri osat voivat kuulua eri paloluokkiin edellyttäen, että palon leviäminen osasta toiseen on estetty palomuurilla."

Oletettuun palonkehitykseen perustuvaa menettelyä voi asetusluonnoksen perusteella käyttää rakennuksen suunnittelussa osittain tai kokonaan. Toisaalta eri paloluokan osat täytyy erottaa palomuurilla toisistaan. Tästä voi syntyä erilaisia tulkintoja; jos esimerkiksi rakennuksen yhdessä osastoidussa osassa käytetään oletettua palonkehitystä, eli paloluokkaa P0, ja rakennuksen muut osat suunnitellaan P1 –paloluokan taulukkomitoituksella; tuleeko kyseinen P0 –paloluokan osa erottaa muusta rakennuksesta palomuurilla? Tämä olisi hyvä tarkentaa asetuksessa tai paloturvallisuutta koskevassa ohjeessa säännösten kokonaisuudistuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toisaalta, jos käytettäisiin edellä 3 §:n kommentteissa esitettyä menettelyä, jossa paloluokat määräytyisi siten että, mikäli rakennuksessa käytetään oletettuun palonkehitykseen perustuvaa mitoitusta osin tai kokonaan, paloluokat olisivat alaviitteellä 0, eli paloluokat P1₀, P2₀ tai P3₀, tulkintaongelmaa ei olisi.

5 § Rakennuksen käyttötarkoitus

Suomen Rakentamismääräyskokoelman kokonaisuudistuksen keskeisenä tavoitteena on esitetty rakentamista koskevan sääntelyn selkeys. Jotta tavoite toteutuisi, tulisi eri säännöksissä käyttää yhtenäistä rakennusluokitusta. Sääntelyn selkeyttämiseksi; voisiko rakennuksen käyttötarkoituksen avata tilastokeskuksen rakennusluokituksen kautta?

6 § Palokuorman ja palokuormaryhmän määrittäminen

P2 –paloluokan rakennusten palokuormaryhmittelyn poistaminen selkeyttää säännöstä ja yhtenäistää säännöksen soveltamista.

Epäselväksi jää kuitenkin irtaimistovarastojen vaikutus, ks. 7 §:n kommentit alla.

7 § Palokuormaryhmän määrittäminen käyttötarkoituksen perusteella

Irtaimistovarastojen vaikutus on epäselväksi. Säännösten selkeyttämiseksi ja soveltamisen yhtenäistämiseksi asetustekstissä tulisi ottaa selkeä kanta myös kerroksissa ja ullakolla sijaitseviin irtaimistovarastoihin.

7 §:ssä on otettu kantaa vain kellariosastoissa sijaitsevien irtaimistovarastojen palokuormaryhmään. Nykyrakentamisessakin ovat normaaleja myös ratkaisut, joissa irtaimistovarastot on sijoitettu kerrokseen tai ullakolle, jolla on tavoiteltu ja saavutettu alimpien kerrosten parempaa toiminnallisuutta.

Pykälän 7 § ja 8 § perusteella P2 –paloluokan yli 2 kerroksinen rakennus on tarkoitettu palokuormaryhmältään alle 600 MJ/m² kuuluville rakennuksille? Voiko P2 –paloluokan yli 2 kerroksisen asuinrakennuksissa kerroksissa tai ullakolla sijaita irtaimistovarastoja, joiden palokuormaryhmä on 600-1200 MJ/m²? Tätä ei ole ainakaan selkeästi kielletty. Kuuluvatko irtaimistovarastot palokuormaryhmään yli 1200 MJ/m² vai 600-1200 MJ/m²?

Sääntelyn selkeyttämiseksi; voisiko rakennuksen käyttötarkoituksen avata tilastokeskuksen rakennusluokituksen kautta?

8 § Rakennuksen koon, henkilömäärän ja käyttötarkoituksen rajoitukset

Tuotanto- ja varastotilojen kerrosaluus:

ASETUSLUONNOS, Taulukon 1. huomautus: ” 2) Toiseen kerrokseen saa sijoittaa osastoituna enintään 200 m² ja osastoimattomana enintään 50 m² oleellisesti rakennuksen toimintaan liittyviä tiloja.---”

Huomautus on nostettu nykyisestä rakentamismääräyskokoelman ohjeesta, osa E2, asetukseen ja samalla huomautus on rajoitettu koskemaan vain P3 –luokan rakennusta.

Asetukseen ei ole kirjoitettu nykyisessä rakentamismääräyskokoelman osassa E2 (ohje) olevaa: ”Avonaisia varastoparvia tai hoitotasoja, jotka on tarkoitettu lähinnä koneiden ja laitteiden huoltoa ja korjaamista varten, ei yleensä pidetä kerroksena. Niitä sekä kulku- ja kuljetinsilloilta järjestetään varatie turvallisesti katsottavalle paikalle.”

Kerrosluvun tulokinnalla on asetusluonnoksen perusteella suuri merkitys, koska se vaikuttaa suurimpaan sallittuun henkilömäärään, kantavien rakenteiden palonkesto-aikaan ja palo-osaston enimmäisalaan. Perustelumuiotiossa ei ole avattu muutoksen tavoitteita. Onko muutoksen tavoite, että ainoa sallittu toiseen kerrokseen sijoitettava tila saa olla asetusluonnoksessa esitetyn mukainen ja vain paloluokassa P3 ja esimerkiksi avoimet varastoparvet muodostaisivat kerroksen ylittäessään 50 m². Tämä selkeyttäisi sääntelyä, mutta toisaalta tiukentaa nykyistä käytäntöä. Toisaalta nykyinen E2 ohje aiheuttaa tulkintahaasteita siitä, kuinka suuri avoin parvi voi olla ja mitkä sen ominaisuudet ja palotekniset vaatimukset, esim. kantavien rakenteiden luokka, tulisi olla. Jos avoimet varastoparvet päädyttäisiin lisäämään asetukseen, olisi hyvä ottaa kantaa myös niiden paloteknisiin vaatimuksiin.

Muutoksen tavoite ja tarkoitus tulisi avata perustelumuiotiossa (ja mahdollisia ratkaisuja tulisi avata ohjeessa) soveltamisen selkeyttämiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä ennakoitavuuden parantamiseksi.

Taulukko 1, Rakennuksen korkeus:

Yli 2- kerroksisen rakennuksen maksimikerroslukumäärän poistaminen taulukosta ja sallitun korkeuden nosto 26 metristä 28 metriin helpottaa "noin 8 –kerroksisten" rakennusten suunnitteluratkaisuja ja on kannatettava.

3-4 krs kaupunkipientalon paloluokaksi on määritetty P2, joka on kovahko vaatimus ilman lievennysmahdollisuuksia. Voisiko antaa lievennysmahdollisuuksia esimerkiksi rinneratkaisuissa tai rakenteellisesti toteutetuissa ratkaisuisa, joissa uloskäytävä suoraan maanpinnalle tai vastaavalle sisäänkäyntitasolle on useammassa kerroksessa? Rinneratkaisuissa ja parvia tai ullakkoratkaisuja sisältävissä tapauksissa syntyy helposti erilaisia käytäntöjä, jotka eivät toteuta tavoitteita soveltamisen yhtenäistämisen ja ennakoitavuuden osalta. Nämä erilaiset tapaukset olisi hyvä joka tapauksessa avata myös ohjeessa.

Automaattinen sammutuslaitteisto

ASETUSLUONNOS, taulukko 1 ja taulukko2: *"* Rakennus on varustettu tarkoitukseen sopivalla automaattisella sammutuslaitteistolla."*

Automaattisen sammutuslaitteiston perusteella sallittavien lievennysten kirjaaminen asetukseen on kannatettavaa. Se selkeyttää säädäntöä ja yhtenäistää soveltamista.

9 § Rajoitusmerkinnät

Tärkeä pykälä, jolla tarkoitetaan ilmeisesti oletettuun palonkehityksen liittyvää P0-paloluokan suunnittelua. Pitäisikö tätä laajentaa ja/tai avata enemmän P0 –paloluokan kautta? Voisi lisätä kirjauksen, että maininta rajoituksesta on merkittävä myös rakennuksen käyttö ja huolto-ohjeeseen.

10 § Syttymisen estäminen

Ensimmäisessä momentissa on kirjoitettu suunnittelijoille kuuluvista tehtävistä.

Pääsuunnittelijan, rakennussuunnittelijan ja erityissuunnittelijan tehtävät on annettu maankäyttö- ja rakennuslaissa. Pääsuunnittelijan osalta tehtäviä on annettu myös valtioneuvoston asetuksessa. Muilta osin maankäyttö- ja rakennuslaissa ei ole annettu asetuksenanto-oikeutta. Onko muissa säännöksissä annettujen suunnittelijoiden tehtävien toistaminen tässä asetuksessa tarpeen tai mahdollistakaan, kun ei ole asetuksenanto-oikeutta? Muissa säännöksissä kirjatut tehtävät on joka tapauksessa hyvä avata tarkemmin asetusta koskevassa ohjeessa.

ASETUSLUONNOS: *" Palon syttymisen sekä palon ja savun leviämisen vaara rakennuksessa ei saa olennaisesti kasvaa teknisten asennusten johdosta."*

Liedet sytyttävät merkittävän osan rakennuspaloista. Nykyään on käytettävissä myös paloturvallisia induktioliisiä. Olisi perusteltua ohjata vahvemmin jo asetuksella paloturvallisten liesien käyttämiseen.

12 § Luokitukseen perustuva mitoitus

Taulukko 3.

Yli 2- kerroksisen rakennuksen maksimikerroslukumäärän poistaminen ja sallitun korkeuden nosto 26 metristä 28 metriin helpottaa "noin 8 –kerroksisten" rakennusten suunnitteluratkaisuja ja on kannatettava.

Alle 28 metriä korkealle rakennukselle annetut erilaiset kahdelle ylimmälle kerrokselle sallitut suunnittelumahdollisuudet antavat rakennusten suunnittelulle uusia mahdollisuuksia selkein kriteerein, joka on kannatettavaa ja selkeyttää ja yhtenäistää tulkintoja.

3-4 krs kaupunkipientalon (P2 -paloluokka) kantavien rakenteiden luokkavaatimukset ovat korkeat. Voisiko antaa lievennysmahdollisuuksia esimerkiksi rinneratkaisuissa tai rakenteellisesti toteutetuissa ratkaisuihin, joissa uloskäytävä suoraan maanpinnalle tai vastaavalle sisäänkäyntitasolle on useammassa kerroksessa? Rinneratkaisuissa ja parvia tai ullakkoratkaisuja sisältävissä tapauksissa syntyy helposti erilaisia käytäntöjä, jotka eivät toteuta tavoitteita soveltamisen yhtenäistämisen ja ennakoitavuuden osalta. Nämä erilaiset tapaukset olisi hyvä joka tapauksessa avata myös ohjeessa.

P3 –paloluokan 2 -kerroksiset kerrostalot poikkeavat turvallisuustasoltaan muusta P3 –paloluokan rakentamisesta. Onko harkittu säännösmuutosta siten, että kerrostalot eivät olisi mahdollisia P3 –paloluokassa? Tämä edistäisi sääntelyn selkeyttämistä ja soveltamisen yhtenäistämistä.

13 § Oletettuun palonkehitykseen perustuva kantavien rakenteiden mitoitus

Taulukko 4: Miksi vain 2 –kerroksiselle on annettu minimi mitoituspalokuorman tiheys, mutta ei muille tapauksille?

14 § Rakennuksen palo-osastointi ja palo-osaston jako osiin

ASETUSLUONNOS: *"Eri palo-osastoiksi on kuitenkin muodostettava:---f) autosuojat, pois lukien pientalon erillinen autosuoja;*

PERUSTELUMUISTIO: *"Pientalon erillistä autosuojaa ei tarvitse osastoida siihen liittyvistä tiloista jolleivät liittyvät tilat sinällään edellytä osastointia."*

Asetusluonnoksen teksti suoraan luettuna antaa mahdollisuuden tulkita, että pientalon erillistä autosuojaa ei tarvitse osastoida omasta asuinrakennuksesta. Sitä ei ilmeisesti tarkoiteta. Pientalon erillisten autosuojien toteuttamisessa voisi olla mahdollista myös se, että palo-osastointia oman rakennuksen suuntaan ei tarvitse, mikäli henkilöturvallisuusvaatimusten täytyminen on suunnitelmissa ratkaistu.

ASETUSLUONNOS: *"Eri palo-osastoiksi on kuitenkin muodostettava: ---i) erilliset isot varastot"*
Mitä isolla tässä tarkoitetaan? Syntynee erilaisia tulkintoja.

PERUSTELUMUISTIO: *"Yhteys umpinaisesta autosuojasta muun tilan uloskäytävään, tulisijalliseen tilaan tai tilaan, jossa oleskelee ihmisiä, sallitaan vain sellaisiin järjestelyihin, että---*"

Hyvä vaatimus ja nykyisen ohjeen (E4) mukainen käytäntö. Pitäisikö olla asetuksessa?

15 § Palo-osaston koko ja palo-osastojen jako osiin

Automaattisen sammutuslaitteiston perusteella sallittavien lievennysten kirjaaminen asetukseen on kannatettavaa. Se selkeyttää säädäntöä ja yhtenäistää soveltamista.

ASETUSLUONNOS, Taulukko 5: *"3) Ullakot ja yläpohjan ontelot jaetaan 400 m² osiin, kuitenkin P3-luokan asuinrakennukset vähintään huoneistoittain."*

Nykyisessä rakentamismääräyskokoelman osassa E1 on annettu mahdollisuus, joka on asetusluonnoksesta jätetty pois: *"Asuinrakennuksessa voidaan erityisestä syystä korvata palo-osastoinnilla enintään 200 m² osastoihin."*

Muutosta ei ole avattu perustelumuistiossa. Sinänsä tämä on ullakkopalojen rajoittamisen kannalta perusteltavissa oleva muutos. (200 m²:n osastokokoa on käytetty joissakin tapauksissa, esimerkiksi rakennuksissa, joissa huoneistojen rajat eivät ole suoraviivaisia. Tällöin ullakon yläpohjan paloluokkavaatimuksena on käytetty REI30 myös ullakkopaloa vastaan.)

16 § Osastoivat ja osiin jakavat rakennusosat

Rakentamismääräyskokoelman nykyisessä ohjeessa E4 esitetyt ohjeet autosuojan osastojen enimmäispinta-alasta on nostettu asetukseen.

Rakentamismääräyskokoelman nykyisessä ohjeessa E2 esitetyt ohjeet tuotanto- ja varastorakennuksen pinta-alaosastoinnista, osastojen suurimmasta koosta ja osastoivien rakennusosien palomuurivaatimuksista on nostettu asetukseen.

Sääntely näiltä osin lisääntyy ja harkintamahdollisuudet erityisesti tuotanto- ja varastorakennuksen pinta-alaosastoinnissa käytetyistä rakenneratkaisuista vähenevät.

19 § Ilmanvaihtolaitteet

ASETUSLUONNOS: *"Ilmanvaihtolaitteet eivät saa lisätä palon tai savukaasujen leviämisvaaraa niin, että siitä aiheutuu vaaraa henkilöturvallisuudelle."*

PERUSTELUMUISTIO *"Palon leviäminen palo-osastosta toiseen voidaan estää ilmakehän yhdistämisrajoituksilla, palonrajoittimilla ja palonkestävillä kanavilla."*

Tähän pitäisi vielä tarkentaa, mikä on riittävä palorajoin. Voiko se olla kuristin tai savukaasulaukaisulla toimiva palopelti tai lämpölaukaisulla toimiva palopelti?

ASETUSLUONNOS: *"Useaa palo-osastoa tai osaa palvelevien ilmanvaihtokanavien seinämät on tehtävä vähintään A2-s1, d0 -luokan tarvikkeista. Kanavat on voitava puhdistaa helposti."*

Tämä tarkoittaa käytännössä, että jatkossa yhden palo-osaston sisällä saa käyttää muovia myös kerrostalossa, jos on asuntokohtainen ilmanvaihto. Tätä muutosta ei ole avattu perustelumuistiossa.

Ilmanvaihtolaitteiden osalta ohjeen merkitys on merkittävässä asemassa soveltamisen yhtenäistämiseksi.

20 § Ullakot ja ontelot

ASETUSLUONNOS: *"Palon leviämistä seinämäisten rakennusosien onteloissa on rajoitettava vähintään kerroksittain."*

Mitä tällä tarkoitetaan? Onko ulkoseinän tuuletusrako tällainen ontelo? Jos on, täytyykö esimerkiksi kaikkien rakennusten puujulkisivun tuuletusrako katkaista kerroksittain?

21 § Ulkoseinät ja parvekkeet

ASETUSLUONNOS: *"Palo ei saa levitä ulkoseinän tai parvekkeen kautta vaaraa aiheuttavalla tavalla palo-osastosta toiseen."*

Ohjeessa tulisi avata, kuinka lähellä asuntokohtaisen kokeen raitisilma- ja poistoilmasäleiköt voivat sijaita. Tällä hetkellä on tulkintaeroja siitä, sallitaanko esimerkiksi raitisilman ottaminen asuntojen välisen seinän vierestä tai molemmilta puolilta.

23 § Sisäpuoliset pinnat

Taulukko 7. Saunojen pintavaatimukset on mainittu erikseen. Entä kylpyhuoneen katot P2 – paloluokan rakennuksessa?

26 § Ulkoseinän ulkopinnan ja tuuletusraon pintojen luokkavaatimukset

ASETUSLUONNOS, Taulukko 8. *"---Avoimen luhtikäytävän osalta noudatetaan uloskäytävälle asetettuja vaatimuksia, lukuun ottamatta palkkeja ja pilareita, jotka voivat olla D-s2, d2 -luokkaa jos luhtikäytävä on varustettu tarkoitukseen sopivalla automaattisella sammutuslaitteistolla. Vaatimus ei koske vähäisiä pintoja kuten käsijohteita.---*"

Voimassaolevassa rakentamismääräyskokoelman osassa E1 ei ole erikseen avattu luhtikäytävän pintavaatimuksia. Niiden osalta on sovellettu (jo vanhahkossa) ympäristöopas 39:ssä esitetyjä periaatteita.

Avoimen luhtikäytävän pintakerrosvaatimukset kasvavat. Tätä ei ole avattu perustelumuihistiossa. Voi sinänsä olla perusteltavissa oleva muutos, jos luhtikäytävän pintakerrosten katsotaan vaarantavan poistumisen. Sääntely tältä osin lisääntyy.

29 § Rakennusten välinen etäisyys

PERUSTELUMUISTIO, viimeinen lause *"--- . Lämmöneristetyn ulko-oven voidaan yleensä katsoa täyttävän tämän vaatimuksen."*

Tämän ohjeen tulkinnasta on eriäviä käytäntöjä. Soveltamisen ja ennakoitavuuden parantamiseksi tätä tulisi selventää.

Ks. myös pykälän 14 kommentit.

33 § Uloskäytävien lukumäärä.

Taulukko 11.

Vasemman sarakkeen otsikon muotoilu on muutettu: ”*Ylimmän kerroksen lattian etäisyys sitä palvelevan porrashuoneen sisäänkäyntitasosta (m)*”. Uusi muotoilu on hyvä ja se selkeyttää tulkintaa.

8.2.2017 Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Pasi Timo, pääsihteeri